

Seat No.	
-----------------	--

Set	P
------------	----------

B.A. (Semester - VI) (New) (CBCS) Examination Oct/Nov-2019
Marathi (Special Paper – XIII)
भाषाविज्ञान व व्याकरण

Day & Date: Monday, 07-10-2019

Max. Marks: 70

Time: 03:00 PM To 05:30 PM

- सूचना : 1) सर्व प्रश्न अनिवार्य आहेत.
 2) उजवीकडील अंक पुर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1 योग्य पर्याय निवडा.**14**

- 1) वर्णनात्मक भाषाविज्ञान ही संकल्पना कोणी मांडली?

अ) विल्यम जोन्स	ब) चॉम्स्की
क) लबक	ड) सोस्यूर
- 2) एककालिक भाषाभ्यास कोणत्या शाखेत केला जातो?

अ) ऐतिहासिक	ब) वर्णनात्मक
क) बोलीविज्ञान	ड) समाज भाषाविज्ञान
- 3) स्वनाचे उच्चारण कसे असते?

अ) व्यक्तिविशिष्ट	ब) समाजनिष्ठ
क) संस्कृतीनिष्ठ	ड) परिस्थितीनिष्ठ
- 4) भाषेतील लघुत्तम अर्थपूर्ण घटक कोणता?

अ) ध्वनी	ब) स्वनिम
क) रूपिम	ड) वाक्य
- 5) वाक्यात स्वतंत्रपणे येणा-या रूपिमांना काय म्हणतात?

अ) बध्द रूपिम	ब) अमूर्त रूपिम
क) मुक्त रूपिम	ड) मूर्त रूपिम
- 6) रूपिम पूर्णपणे कसे असतात?

अ) वस्तुनिष्ठ	ब) काल्पनिक
क) वास्तविक	ड) व्यक्तिनिष्ठ
- 7) मराठीच्या बोलींचा अभ्यास सर्वप्रथम कोणी केला?

अ) जॉर्ज वॉशिंग्टन	ब) जॉर्ज ग्रीयर्सन
क) गटे	ड) मॅक्सम्युलर
- 8) बोलीचे संदेशन क्षेत्र कसे असते?

अ) विस्तीर्ण	ब) अमर्याद
क) मर्यादित	ड) प्रदीर्घ
- 9) अहिराणी कोणत्या प्रदेशाची बोली आहे?

अ) कोकण	ब) मराठवाडा
क) खानदेश	ड) विदर्भ
- 10) जलसा हा शब्द कोणत्या भाषेतून मराठीत आला आहे?

अ) उर्दू	ब) फारशी
क) हिंदी	ड) कन्नड

- 11) कोणत्याही दोन प्रयोगाचा संयोग कोणत्या प्रयोगात होतो?
 अ) कर्तरी ब) कर्मणी
 क) भावे ड) संकीर्ण
- 12) ऊन, हून हे प्रत्यय कोणत्या विभक्तीचे आहेत?
 अ) द्वितीया ब) तृतीया
 क) चतुर्थी ड) पंचमी
- 13) षष्ठी विभक्तीचे प्रत्यय कोणते आहेत?
 अ) स, ला, ते ब) ने, ही, शी
 क) चा, ची, चे ड) नी, शी, ही
- 14) सुगम मराठी व्याकरण हा ग्रंथ कोणी लिहिला?
 अ) ना. गो. कालेलकर ब) द. दि. पुंडे
 क) प्र. न. जोशी ड) मो. रा. वाळिंबे

प्र.2 खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची थोडक्यात उत्तरे लिहा.

16

- 1) वर्णनात्मक भाषाविज्ञान म्हणजे काय?
- 2) सोस्यूरने मांडलेले भाषेचे दोन स्तर स्पष्ट करा.
- 3) प्रमाणभाषा ही संकल्पना स्पष्ट करा.
- 4) बोली म्हणजे काय?
- 5) कर्मणी प्रयोगाचे स्वरूप सांगून त्याची उदाहरणे लिहा.
- 6) विभक्ती प्रत्यय या संज्ञा स्पष्ट करा.

प्र.3 खालीलपैकी कोणत्याही दोन प्रश्नांची उत्तरे लिहा.

12

- 1) प्रमाणभाषा आणि बोली यांच्यातील फरक स्पष्ट करा.
- 2) अहिराणी बोलीचा परिचय लिहा.
- 3) मराठी व फारशी यांच्यातील सहसंबंध विशद करा.
- 4) प्रयोग म्हणजे काय ते सांगून भावे प्रयोगाचे स्वरूप स्पष्ट करा.

प्र.4 खालीलपैकी एका प्रश्नाचे उत्तर लिहा.

14

स्वनिम विचारातील स्वन—स्वनिम—स्वनांतरे या संज्ञा स्पष्ट करा.

किंवा

व-हाडी बोलीचे स्वरूप विशद करा.

प्र.5 मराठी भाषेवरील हिंदी व कन्नड भाषांचा परिणाम साधार स्पष्ट करा.

14